

prirod, dok nijesu bile podijeljene; međutim davanja svećenicima ostala su za individualne porodice ista kao što su ranije bila za velike patrijarhalne porodice. Uz to su novčane nagrade svećenicima još povećane. Uslijed toga su oni postali veći ekonomski teret nego što su bila sama poreska opterećenja.

K tome je došlo iskorišćavanje od advokata i liječnika. Diobom patrijarhalnih porodica i uslijed veće naseljenosti učestali su sporovi oko smetanja posjeda.

Korist od toga imali su jedino advokati. Oni su sa svoje strane uvelike pridonijeli prodiranju ideja zapadno-evropskog individualizma i liberalizma u naše selo. Oni su naime u interesu svoje profesije propagirali među seljake načela građanskog prava, koje se u mnogim pitanjima razlikovalo od shvaćanja seljaka. Time se je osim toga pojačavalo parničenje među seljacima, a uz to je i povjerenje u pravosuđe slabilo, jer su tako seljaci reagirali na presude sudova, koje su se protivile njihovim shvaćanjima pravičnosti. Odatle tolika mržnja na advokatski stalež u mnogim našim krajevima: »Uči pravo, da sudi krivo«, kažu seljaci. Ideja »suda dobrih ljudi«, koju propagira »Seljačka Sloga«, ima za svrhu da ukida ili ublažuje te nezgodne posljedice utjecaja zapadno-evropske civilizacije.

I bolesti su bile sve češće i sve jače uslijed sve slabije ishrane i uslijed nehigijenskog načina života, koji je redovna pojava kod stočara, ali su, razumije se, posljedice nehigijenskog načina života jače, što je veća naseljenost i gustoća stanovništva. Od toga su opet imali najviše koristi gradski i seoski liječ-